

Zahájení konference INFORUM 2005: vzkříšení metody Informačního šupsaku

(tento text je kombinací podkladů k přednášce doplněných o nepřesný přepis skutečně odeznených informací a několik fotografií)

Vladimír Karen

a celý kolektiv Albertina icome Praha s.r.o. a další externí spolupracovníci

Vážení účastníci konference, sponzoři, vystavovatelé, vážení hosté,

o potřebě zviditelnění informační profese, hodnoty informačních služeb, propagace elektronických informačních zdrojů a dalších moderních prostředků a služeb není již dnes snad potřeba nikoho z vás přesvědčovat. Již několik let se během Infora i na jiných akcích snažíme pomoci vám v této náročné propagační a marketingové práci. Odezněla zde již řada příspěvků o metodách používaných v zahraničí, konaly se workshopy se zahraničními lektory, odkazovali jsme vás na zahraniční literaturu.

Tentokrát se nám však povedl skutečný sólokapr – pracovníci jedné nejmenované české knihovny nás upozornili na zcela původní, naši, českou marketingovou metodu, která daleko předběhla svou dobu. Snad právě proto téměř zapadla v zapomnění, nebýt zmíněné nejmenované knihovny.

Inspiraci našli knihovníci v díle českého klasika. Dovolte několik citátů z tohoto díla:

Třetího dne po pohřbu, a byl slavný, zašel páter Matouš Vrba ke krejčímu a začal s ním jednat o plášť. Chtěl z tmavomodrého sukna, s límcem. Na to všecko krejčí přeochoťně přisvědčoval, ale pak přestal přikyvovat a přisvědčovat, žasna nad tím, co ten starý pan páter si vymýšlí kapes, pod celý plášť vpravo vlevo, a jakých velkých, právě „šupsaky“. Mistr jehla chtěl to pánu vymluvit, ale ten div že se nerozkohoutil, a jinak ne, nežli jak řekl, ať mistr, chce-li, dělá, a hodně brzo aby ten plášť byl.

Stará paní s Hanělkou hleděly za ním, žasnouce, co ho to napadlo, co zamýšlí a co vlastně chce. Neřekl nic jiného, nežli že se vydává na cesty, z Prahy pryč, a že se nevrátí, leda až za několik neděl, nebude-li ho zas koleno zlobit. V čem se obě stařeny shodovaly, bylo, že se mu tu stýská po nebožtíku jemnostpánovi, a proto že utíká. To měly pravdu, že se mu v té osamocenosti dost a hodně stýskalo, ale že proto z Prahy se vydař, v tom se mýlily.

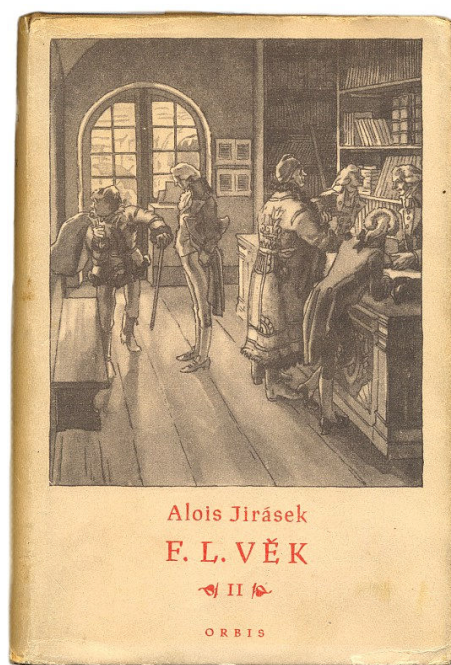
Zašel ke zdi, kde visel jeho veliký plášť. Jak ho obrátil, spatřili vespod hromadu kapes. Byly většinou prázdný. Ale jak P. Vrba do pláště sahal, zpozorovali, že má ještě pod podšívku a bůhví kde kapsy a schrány. A z těch vytahoval knížky, většinou nevázané, nevelké, netlusté, až jich naložil na stůl celou hromadu. Pak je začal rozdávat, nejprve paním oficírkám, pak ostatním hostům.

A pak hned, jak mladý kupec k němu došel, zval jej, aby se u švagra zastavil, že tam už je návštěva, jakýsi pán z Prahy, ten že se také do Dobrušky, k němu, Věkovi, chystá. Starý soused, více sedlák nežli měšťan, v šosatém šedivém kabátě, přistoupiv až k Věkovi, bral jej za kabát, a polo tajemně, polo vyzvídavě začal, že to je nějak divný pán, že chodil nejdřív po městě, že se tolik vyptával na každého, až ho policajt zastavil. Ale toho že odbyl, až se policajt lekl, zato v zámku, tam že ten cizinec nepochodil. Šel i do kanceláří, ale tam jej páni zrovna hnali pryč jako nějakého židovského kramáře.

„Co chce?“ ptal se Věk, nemoha se rozpomenout na žádného známého.

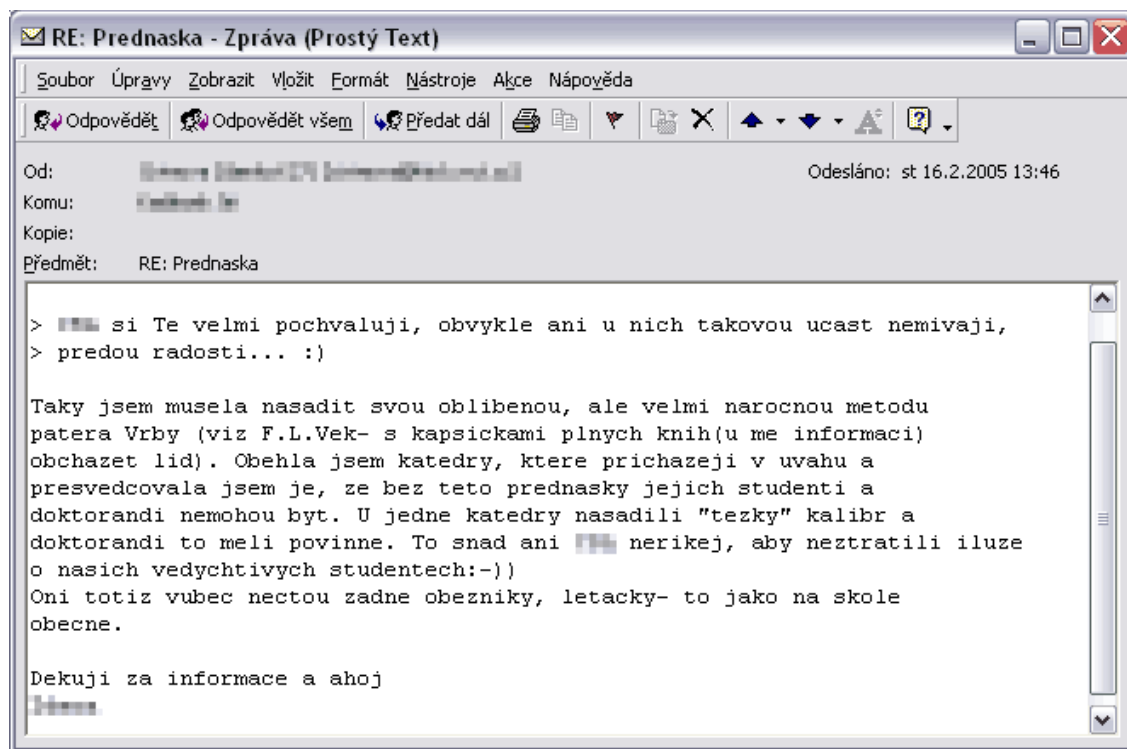
„Rozdává knihy, samé české, vědí, a nějaké noviny, kdopak ví; člověk by myslel nějaký blázen, kdopak bude chodit s knihami, a taky je prý rozdává, a říká, že je kněz. Povázejí, velebný pán! Aby tohle pan páter, to není možná. Kdopak ví!

Ano, jedná se o úryvky z druhého dílu románu F.L.Věk od Aloise Jiráka.

A nyní si položíme otázku: mohla-li tato metoda slavit úspěchy v době národního obrození, proč by nemohla slavit úspěchy znovu dnes, v době všeobecné globalizace a googlizace, kdy našim národním identitám opět hrozí rozpuštění, tentokrát ve vlně macdonaldizace?

A skutečně – tato metoda již byla vzkříšena a opakovaně slaví úspěchy! Cituji z e-mailu znovuobjevitelky této metody:

Na tomto místě jsem Vám chtěl osobně představit znovuobjevitelku metody. Ta však, vzhledem k typické knihovnické skromnosti, odmítla zde vystoupit a trvala na tom, že zůstane v anonymitě.

Rozhovor nám přesto poskytla prostřednictvím e-mailu a my jsme se rozhodli vám – namísto suchého předčítání – nabídnout jeho autentickou rekonstrukci.

Roli znovuobjevitelky metody Informačního šupsaku se uvolila přijmout Mgr. Jaroslava Štěrbová, hlavní knihovnice Městské knihovny v Praze. Roli tazatele převzmu osobně.

Rekonstrukce rozhovoru

Tazatel: Vítám u mikrofonu anonymní paní Novákovou, pracovníci knihovny technické univerzity v Horní Podbřezové, znovuobjevitelku a neúnavnou propagátorku metody Informačního šupsaku.

Paní Nováková, kdy jste se poprvé seznámila s metodou Informačního šupsaku?

Znovuobjevitelka: Čtouc v raném mládí v české klasice F.L.Věka o neúnavném putování pátera Vrby.

Tazatel: Odkdy metodu používáte v praxi?

Znovuobjevitelka: Od doby, kdy jsem si definitivně uvědomila marnost rozesílání informačních letáků a další korespondence našim uživatelům. Po marketingovém průzkumu vyšla jako jediná efektivní metoda pátera Vrby - prostá (easy), účinná (efficient), na zákazníka zaměřená (customer-focused), pro uživatele přívětivá (user-friendly).

Tazatel: Publikovala jste již o této metodě?

Znovuobjevitelka: Zatím ne, jako bych tušila, že povolanější ruce a hlavy zaměstnanců Albertiny icome Praha tento nápad rozvinou do takové podoby, že navždy utkví v knihovnických myslích.

Tazatel: Na co byste ráda upozornila své případné následovatele?

Znovuobjevitelka: Je to stále nejúčinnější metoda i pro knihovny 21. století. Má jedinou nevýhodu. V létě příliš hřeje. Proto doporučuji v létě vyměnit těžký Informační kabát za lehký letní model, ovšem doplněný Informační brašničkou na kolečkách, což byl v době pátera Vrby ještě neznámý vynález.

Tazatel: Byla byste ochotná vést kurzy metody Informačního šupsaku na ÚISK?

Znovuobjevitelka: Ano, už o tom s Dr. Papíkem jednáme.

Tazatel: A na VOŠISu?

Znovuobjevitelka: Určitě také.

Tazatel: Doporučila byste metodu Informačního šupsaku jako prostředek pro propagaci metody Informačního šupsaku?

Znovuobjevitelka: Určitě také.

Tazatel: Děkuji Vám za rozhovor.

Již čtrnáct let se snažíme napomáhat šíření dobrých myšlenek, které mají potenciál pomoci našim knihovnám a knihovníkům. Nejinak je tomu i v případě znovuzkřížené metody Informačního šupsaku. Proto bychom vám v následujících minutách rádi nabídli několik inspirativních modelů přizpůsobených specifickému prostředí a požadavkům zřizovatelů jednotlivých typů knihoven. Tuto přehlídku uvádíme pod heslem:

Převlečte své Informační kabáty!

Dovolte, abych vám nyní představil kolekci modelů Informačních šupsaků AiP pro sezónu 2005:

1. **Model Dáma** pro knihovnice v soukromých firmách... (Irena Mikešová)
2. ... a k němu komplementární pánský **model Štramák** (Michael Svoboda, D.I.S.)
Podnikatelské prostředí je známé svými vysokými požadavky na oblečení zaměstnanců. Tento model je plně kompatibilní i pro případ pořádání informačních večírků V.I.P. (večírek informačního profesionála).

3. Unisex **model Hetzer** pro pracovníky pražských knihoven v případě povstání, případně pro pracovníky knihoven profesionálních armád (PhDr. Filip Vojtášek). Tento historizující model svědčí o české schopnosti improvizace a vynalézavosti. Přes běžný oděv protektorátního občana (pumpky, podkolenky, vycházkové polobotky, košile) má kolega přehozený trofejní stanový dílec wehrmachtu, který se používal také jako maskovací pončo. Všimněte se značného skladovacího prostoru, který celta zakrývá. Na rameni kolega nese obávanou německou protitankovou zbraň - pancéřovou pěst typ 60. Při propagaci EIZ se tak nemusí obávat žádné překážky. Takovou informační průrazností dosud knihovníci nebyli vybaveni! Pro úplnost: na hlavě má kolega předválečnou čs. přilbu.

4. **Model Skalpel, prosím** pro pracovnice zdravotnických knihoven (Mgr. Jana Machonská) je vybaven celou škálou dokonale maskovaných informačních přípravků a informačními infikátory na jedno použití. Úplná bohatost informační výbavy tohoto modelu vyjde ovšem najevo až když informační specialistka projde okolo rentgenu.

5. **Model Clousseau** je určen především pro informační pracovníky ministerstva vnitra a Policejní akademie (Mgr. Ladislav Svršek)

6. **Model SPECNAS** (ing. Jakub Petřík) je určen nejen pro knihovníky veřejných a akademických knihoven – najde uplatnění všude tam, kde je potřeba volit neotřelé metody k vzbuzení zájmu mládeže.

7. A konečně jako poslední přichází **model Chemik** (RNDr. Jiří Kadleček) určený do agresivního prostředí chemických informací. Všimněte si speciálního přídatného zařízení na zádech tohoto modelu. Toto zařízení vám nyní předvedeme v praxi – jedná se o poslední model určený pro převod plných textů v klasické podobě do podoby čitelné pouze strojově. Výsledek procesu umístíme do tzv. Bočkovy databaňky.

Tazatel: Paní Nováková, který z modelů Vás nejvíce zaujal?

Znovuobjevitelka: *Všechny modely jsou velice inspirativní, ale přesto jako nejzajímavější hodnotím model SPECNAS v neodolatelném podání ing. Petříka.*

Závěr

Závěrem mi dovoluete, abych na tomto místě výslovně poděkoval kolektivu pracovníků knihovny Fakulty strojní Českého vysokého učení technického v Praze, které nás se znovuobjevenou metodou Informačního šupsaku seznámily, a jmenovitě její vedoucí PhDr. Ludmile Tiché za laskavé svolení k použití a publikování metody vzkříšené v jejím kolektivu.

Použitá literatura:

1. JIRÁSEK, Alois. F.L.Věk. Praha: *Orbis* 1951, Část druhá, str. 220, 221, 246, 256.